

Inleiding (Corinne Daemen)

Goedenavond raadsleden van de gemeente Rheden

Een aantal van jullie heeft aan de wieg gestaan van de burgerraad die in de gemeente Rheden is gehouden. Duizenden burgers zijn benaderd om mee te denken over de wijze waarop Rheden in 2040 CO2-neutraal zou kunnen worden. Vierhondervijftig mensen waren enthousiast en verzamelden zich in sporthal Theothorne. Ze gingen met elkaar in gesprek over thema's die belangrijk zijn. Zo'n tweehonderd burgers kregen de smaak te pakken en werkten deze thema's met elkaar verder uit naar concrete voorstellen. Een groot deel werd door een meerderheid als beslispunt aangenomen. Zo ontstond vorig jaar het burgerakkoord.

Op voorstel van een grote meerderheid van deze gemeenteraad is op 29 november het burgerakkoord overgenomen waarbij de beslispunten bouwstenen zouden moeten vormen van een duurzaamheidsagenda. Een agenda waarin beleid en projecten wordt samengebracht en die de weg uitstippelt naar een CO2-neutraal Rheden.

Wij, Corrie, Rik, David en ik zijn leden van de klankbordgroep die uit de burgerraad is gevormd om de gemeente Rheden te volgen bij het maken van de duurzaamheidsagenda. We willen dit inspraakmoment gebruiken om onze indruk te geven en daarnaast nog een aantal extra concrete aanvullende voorstellen te doen. Dit doen we aan de hand van de 4 gehanteerde thema's in de duurzaamheidsagenda.

Maar allereerst onze algemene indruk.

Wij zijn super blij dat er nu een duurzaamheidsagenda ligt die in een cocreatieproces tussen ambtenaren en leden van de klankbordgroep tot stand is gekomen. Blij dat de gemeente onze voorstellen serieus heeft genomen want het is echt nodig om een tandje bij te zetten. Met elkaar als burgers, ambtenaren, raadsleden aan de slag te gaan en daarbij ook bedrijven en maatschappelijke organisaties weten te bereiken.

Daarbij ben ik er inmiddels van overtuigd dat wij als klankbordgroep een grote groep Rhedense burgers vertegenwoordigd die ervan doordrongen is dat we zelf in actie moeten komen om onze eigen CO2-voetafdruk te verkleinen en onze eigen leefomgeving natuurbewust in te richten zodat we de aarde minder belasten. Een bevestiging daarvan kreeg ik van Karin de Gelder, schrijver van de duurzaamheidsagenda, die vertelde dat 335 deelnemers aan de burgerraad de ontwikkelingen hiervan nog steeds willen volgen.

Wij zijn dan ook nog niet klaar. We willen deze burgers bereiken, hun ideeën en activiteiten ondersteunen en in samenwerking met de gemeente de duurzaamheidsagenda uitvoeren. Vorige week spraken we al af om ook met u als raadsleden contact te houden.

Dan de inhoudelijke aandachtspunten.

Thema Verduurzamen woningen (Corinne Daemen)

We vinden met name dat de communicatie richting burgers beter kan. De burger heeft behoefte aan duidelijkheid over de gevolgen van de energietransitie bij hen in de wijk. Dit in relatie tot de verduurzaming van zijn eigen woning. Zowel de generieke als wijkgerichte aanpak moet op een heldere manier worden uitgelegd zodat elke burger, en niet alleen degenen die in Dieren-west wonen,

mogelijkheden ziet en handvatten krijgt om zelf, met anderen in de buurt, met hulp van een energiecoach aan de slag kan. Het is belangrijk dat er beweging ontstaat. Elk type woning heeft daarbij specifieke aandachtspunten wat wellicht vraagt om maatwerk bij vergunningverlening.

Ten slotte stellen we voor om met verhuurders, zoals Vivare en andere woningcorporaties concrete prestatieafspraken te maken met betrekking tot het verduurzamen van woningen en wijze van invulling van de energietransitie bij huurwoningen. Daarbij vinden wij ook dat het aanbrengen van zonnepanelen op daken van huurwoningen qua regels en uitvoering soepeler moet kunnen verlopen.

Lokale Energie (Corry Lassche)

Ik spreek namens de werkgroep Lokale Energie.

Wat ons betreft begint de energie transitie met het verduurzamen van de woningen, zoals net door de vorige spreker al aangehaald.

We zien, horen en begrijpen hoe complex deze materie is. We onderkennen de tegengestelde belangen van de diverse partijen.

Als werkgroep hebben we een aantal concrete punten uit de duurzaamheidsagenda die we willen benadrukken en SMART willen maken.

Hoe zien we dat?

- Maak de diverse deelprojecten uit de duurzaamheidsagenda meetbaar. Maak nu een 0-meting en toets deze elke 2-3 maanden op behaalde resultaten en deel deze informatie met de burgers. Het geeft de Gemeente meer grip op (bij)sturing en creëert betrokken burgers.
- Blijf met de werkgroepen in gesprek over de nu nog onvoldoende of niet uitgewerkte punten. Zoek daarin, hoe klein soms ook, de ruimte voor een volgende stap in concreet maken of onderzoeken van een deelonderwerp.
- Ga en blijf in gesprek met de diverse partijen bij gemeente overstijgende knelpunten. Ze als gezegd, een mijnenveld van regels, wetgeving en belangen. Zoek ook hier de ruimte voor en met elkaar om de complexiteit te ontwarren.

Laten we vooral elkaar blijven opzoeken en spreken. Een volgende stap naar een blijvende samenwerking en Nieuwe Democratie 😊.

Groen en Voedsel (David Dilrosun)

Ik spreek in namens de werkgroep Groen & Voedsel. Over het samenwerkingsverband met de gemeente verwijs ik naar eerdere sprekers. Wij zien de duurzaamheidsagenda als een goed begin maar desalniettemin denken wij dat er ruimte is voor verbetering. Enkele voorbeelden:

Het punt over de schoollunch is omgevormd tot een schoolontbijt op 2 scholen in zwakkere wijken. Als reden voor afwijken werd gegeven dat schoolbesturen teveel obstakels zagen. Maar, er zijn voorbeelden (in bijvoorbeeld Landgraaf, geen rijke gemeente), dat dit initiatief bijzonder goed werkt. De originele drijfveer was gezondheid, door betere voeding kunnen kinderen beter concentreren, waardoor ze betere cijfers halen. Het BMI gaat omlaag, en de kinderen leren goede gewoontes aan. Hier wordt bijvoorbeeld een financiële bijdrage gevraagd van ouders die in lijn is met wat ze anders zouden uitgeven. In Rheden

zouden bijvoorbeeld kinderen die in aanmerking zouden komen voor een schoolontbijt, niet hoeven te betalen. In onze gemeente zou deze schoollunch goed combineerbaar kunnen worden met duurzaamheidsdoelen. Wij vermoeden dat de schoolbesturen te vroeg zijn gecontacteerd; een dergelijk initiatief vergt een grondige voorbereiding.

Ook bij de uitvoering van het punt over de lokale afzet van voedselproducten hebben we enkele kanttekeningen. De gemeente zou dit proces kunnen faciliteren door middel van bijvoorbeeld vergunningverlening of het beschikbaar stellen van panden. We kunnen inspiratie halen bij appeltje eitje in Arnhem of bij Pantry (een onbemande winkel) in Wilp. Een dergelijk initiatief past perfect binnen het beleidsplan “Economische Bloei” van gemeente Rheden. Het gebiedsperspectief natuur inclusieve landbouw Veluwezoom-IJssel wordt ook het belang van lokale verkoop benadrukt.

Met betrekking tot de coördinatie van vrijwilligers; de gemeente zou groepen vrijwilligers kunnen faciliteren door middel van bijvoorbeeld een platform waar verschillende groepen vrijwilligers met elkaar in contact kunnen komen, zowel in het fysieke als het sociale domein.

We zouden graag meer ambitie zien en we werken graag mee aan een concretere uitvoering!

Consuminderen en Bewustwording (Rik Bokhorst)

Ik spreek in mede namens de werkgroep bewustwording en consuminderen.

Over de totstandkoming van de duurzaamheidsagenda en onze algemene indruk verwijs ik naar de voorgaande sprekers

De duurzaamheidsagenda zien wij als een goed begin, maar we zijn wel van mening dat de agenda het absolute minimum is, gelet op de klimaatveranderingen en waar Rheden nu staat, zoals o.a. uit de klimaatmonitor '23 blijkt. Wij zijn van mening dat er (veel) meer nodig is.

Kijk alleen maar naar de 4 nieuwe klimaatscenario's die het KNMI gisteren uitgebracht heeft; in alle scenario's wordt het in alle seizoenen warmer: 's winters minder vorst en meer regen, 's zomers met meer tropische dagen en droger, maar met zwaardere buien. En dit is niet iets dat aan het eind van deze eeuw komt, maar nu al bezig is zoals we allen deze zomer ervaren hebben.

Vandaar ook onze uitspraak: de duurzaamheidsagenda zou (veel) ambitieuzer moeten zijn.

Concreet zou ik als voorbeeld voor de vlgd. punten uit de duurzaamheidsagenda verbeteringen willen noemen:

Ptn 2.1 “activatie inwoners, ondernemers instellingen en de gemeente”: het beoogd resultaat: eind 2024 beleidsplan is vastgesteld door de gemeenteraad. Moet veel ambitieuzer maak er ½ 2024 van.

Ptn. 2.4 “CO₂ Voetafdruk..” Beoogd resultaat 2025 50% van de inwoners heeft wel een gehoord van de CO₂ voetafdruk 25% heeft er ook daadwerkelijk iets mee gedaan. Moet veel ambitieuzer maak er 2024 van.

Bij de punten voor consuminderen lijkt de opstelling erg afwachtend; het is inderdaad een complex onderwerp en aanhaken bij landelijke of Europese ontwikkelingen is prima, maar wacht niet af, en maak parallel ruimte om plaatselijke initiatieven te ondersteunen (budget!)

Ptn 6.3 Voorlichting vlees-en zuivelconsumptie lijkt onder tafel verdwenen.

Gezien de tijd zal ik niet alle punten noemen; maar ik denk dat het duidelijk is wat wij met ambitieuzer bedoelen. Een complete lijst met voorstellen wordt apart in een mail naar de raadsleden gestuurd.

Het is duidelijk dat er veel geld nodig is, maar ik ben er van overtuigd dat hoe langer je wacht met het nemen van maatregelen hoe duurder het wordt.

De klimaatveranderingen zullen een grote impact hebben en terecht wordt in de duurzaamheidsagenda genoemd dat we - burgers en gemeente – het samen moeten doen.

Daarom: neem het extra stimuleren van samenwerking met vrijwilligers duidelijker op in de agenda; het kan bovendien mogelijk helpen kosten te beperken.

Samenvattend zou ik willen afsluiten met een oproep aan de gemeenteraadsleden om in ieder geval de duurzaamheidsagenda aan te nemen, maar het liefst natuurlijk met meerdere amendementen/ moties waarin een aanscherping / verbetering van een aantal punten wordt meegenomen.

Ik dank U voor uw aandacht.